

Folkekirkenes bidrag til den grønne omstilling

Formål:

Bestyrelsen ønsker at få delegeretmødets tilslutning til, at Landsforeningen arbejder for at fremme den grønne omstilling. Bestyrelsen vil arbejde for, at det sker ad frivillighedens vej frem for gennem lovgivning og formulere målsætninger, der både er realistiske og ambitiøse for, hvordan vi bidrager til den grønne omstilling i folkekirken.

Formålet er også at drøfte, hvordan menighedsrådene mere konkret kan bidrage til den grønne omstilling og på hvilke områder, samt hvordan Landsforeningen understøtter menighedsrådene heri.

Baggrund:

Et bredt flertal i Folketinget har tilsluttet sig regeringens mål om en samlet dansk reduktion af drivhusgasser i 2030 på 70 % i forhold til 1990. Regeringen har markeret klare forventninger om, at folkekirken også bidrager til, at dette mål kan nås.

Menighedsrådene er helt centrale i spørgsmålet om folkekirkenes bidrag til den grønne omstilling. Mange menighedsråd arbejder allerede for at bidrage positivt hertil. Langt de fleste resultater skal skabes ved, at det enkelte menighedsråd træffer beslutninger, som bidrager til den grønne omstilling.

Der er også i denne debat behov for at markere folkekirkenes egenart baseret på menighedsrådene som selvstændige myndigheder.

Langt de fleste af Folketingets partier har udtrykt solid opbakning til menighedsrådene som selvstændige demokratiske myndigheder. Det er godt, og det forpligter.

Vi må derfor spørge hinanden om, hvordan vi hver især og sammen kan levere et solidt bidrag til den grønne omstilling.

Grøn omstilling

Grøn omstilling bruges ofte, når man taler om at finde nye grønne teknologier, bedre ressourceudnyttelse, genbrug, reduktion af drivhusgasser, nye forretningsmodeller, alternativ energi, mere miljøvenlige produkter og dyrkningsmetoder, nye måder at prissætte goder på og en mere bæredygtig forbrugeradfærd.

Potentiale for bidrag til grøn omstilling:

Bestyrelsen peger på følgende områder, hvor menighedsrådene i særlig grad kan sætte ind og prioritere løsninger, som bidrager til den grønne omstilling:

1. Energiforbrug

Energiområdet – ikke mindst opvarmning – rummer et betydeligt potentiale for reduktion. I andre sektorer er det opbygget mange erfaringer med grønne energiformer. Vi kan vurdere og overføre de bedste erfaringer til folkekirken. Mulighederne for reduktion af udslip findes både ved opvarmning og andet energiforbrug i den løbende drift og ved nybyggeri og renoveringer.

Eksempler på initiativer er optimering af varmeanlæg, udskiftning af lyskilder og el-drift af køretøjer og redskaber. Endelig kan der nogle steder være mulighed for at producere energi i form af solceller eller solpaneler fx på driftsbygninger.

Eksempler på initiativer er optimering af varmeanlæg, udskiftning af lyskilder og el-drift af køretøjer og redskaber. Endelig kan der nogle steder være mulighed for at producere energi i form af solceller eller solpaneler f.eks. på driftsbygninger.

2. Jordene

Menighedsrådenes jorder kan anvendes på anden måde end forpagtning til konventionel landbrugsdrift. Jorden kunne fx. anvendes til etablering af urørt skov, landsbyfælled, økologisk omlægning eller andre tiltag, der fremmer natur og biodiversitet.

Også på kirkegårdene kan der arbejdes med tiltag for at fremme større biodiversitet, bæredygtig drift mv.

3. Affald

Som følge af den nye klimalov har Folketinget også vedtaget en klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi. På kirkegårdene er der potentiale for yderligere sortering og genanvendelse af affald – både individuelt affald fra brugerne og kirkegårdens eget affald. Også affald fra sognegårdene skal i langt højere grad sorteres og genanvendes i fremtiden.

4. Indkøb og transport

Ved beslutninger om indkøb kan man bidrage til den grønne omstilling fx ved at købe produkter, der kan genanvendes eller er genanvendt, produkter med mindre miljøbelastning (plast, kemiske stoffer, pesticidrester) og bæredygtigt producerede blomster og gran. Indsatsen kan også omfatte reduktion af madspild og hensyn til fair trade.

Også transportbehovet i forbindelse med indkøb kan vurderes og måske reduceres, både for så vidt angår varernes transport og egen transport.

- A.** Hvordan kan menighedsrådene og Landsforeningen fremme den grønne omstilling på disse områder, og hvilke yderligere potentialer kan der peges på?

Mulige udfordringer:

Nogle omstillinger handler om at få det gjort – at

nyttænke praksis og så få truffet de nødvendige beslutninger og gennemført dem. Andre omstillinger kræver en prioritering og en afvejning i forhold til andre hensyn.

Økonomi: En bæredygtig løsning kan i nogle tilfælde være dyrere end en traditionel løsning. Eller en bæredygtig løsning kan forudsætte en investering, som forventes tilbagebetalt gennem kommende driftsbesparelser. I begge tilfælde er der behov for grundige drøftelser af de lokale prioriteringer. Især i det sidste tilfælde er der behov for en god dialog med provstiudvalget. Det kan derfor være oplagt at lade den grønne omstilling indgå i overvejelserne ved valget af provstiudvalg i 2021.

Teknologi: Grøn omstilling handler ofte om ny teknologi, som muligvis endnu ikke er målrettet og tilpasset eventuelle særlige behov ved kirkerne. Der er behov for at sætte sig ind i nye tilgængelige teknologiske løsninger og inddrage erfaringerne fra andre sektorer, når vi træffer beslutninger om indkøb, installationer og byggeri.

Kulturarv og æstetik: Vi har gode og høje forventninger til især kirkebygningernes æstetik, og vi værner om kulturarven. Grønne løsninger og teknologier må ikke skæmme vores bygninger unødigt. Der kan være behov for at afveje hensynene, men ofte vil der kunne findes kreative og gode løsninger. Vi skal blive gode til at søge rådgivning og udveksle erfaringer på dette – for nogle – nye område.

- B.** Hvilke potentielle konsekvenser er der ved at bidrage til den grønne omstilling i folkekirken, og hvordan kan de imødegås?

Organisering af den grønne indsats:

Et betydeligt bidrag til den grønne omstilling fra folkekirken side forudsætter en målrettet indsats ikke mindst af menighedsrådene. Der er derfor be-

hov for at overveje, hvordan der kan skabes tillid til, at menighedsrådene sammen kan levere et sådant betydeligt bidrag. Landsforeningen ønsker at gå aktivt ind i processen for at søge indflydelse på fora, som måtte blive etableret samt på eventuelt lovgivningsarbejde. Bestyrelsen overvejer desuden, i hvor høj grad Landsforeningen skal påtage sig opgaven med at udbrede erfaringer på området, inspirere og rådgive menighedsråd og lignende som foreningens bidrag til at understøtte menighedsrådene i den grønne omstilling.

- C.** Hvad har menighedsrådene brug for til at kunne bidrage til den grønne omstilling?
- D.** Hvilken rolle skal Landsforeningen spille?